

Veřejná výzva „Čisté ovzduší bez výjimek“

My, níže podepsaní, odmítáme udělování výjimek z nových evropských limitů pro znečišťování ovzduší z velkých uhelných elektráren v České republice. Zdraví a životní prostředí občanů jsou důležitější než úspory nákladů majitelů elektrárenských společností za lepší filtry.

V České republice žije stále téměř šedesát procent lidí v oblastech, kde jsou překračovány zákonné limity pro znečištění ovzduší¹. Prach v ovzduší je hlavním důvodem, proč každý rok jedenáct tisíc lidí vlivem znečištění předčasně zemře². Na znečištění ovzduší se podstatným způsobem podílejí tepelné elektrárny a teplárny spalující zejména hnědé uhlí.

To se nyní může změnit. Velké zdroje znečištění čeká dlouho připravované zpřísnění emisních limitů. Do srpna 2021 budou muset zavést tzv. nejlepší dostupné techniky (BAT) pro množství vypouštěných znečišťujících látek. Přijaté limity jsou kompromisem, který výrazně zohledňuje zájmy energetických firem. Emisní stropy pro oxidy dusíku (které jsou důležitým zdrojem prachu v ovzduší) jsou stále méně přísné než stropy pro nové uhelné elektrárny v Číně³.

Přesto z těchto limitů mohou čeští znečišťovatelé žádat výjimky a plnění nových, přísnějších limitů se tak vyhnout. To považujeme za nepřípustné a požadujeme, aby minimálně v případě velkých elektráren bylo **zákonem vyloučeno udělování takových výjimek**. Uhelné elektrárny, které patří ČEZu či soukromým těžařům uhlí, musí být nuceny instalovat lepší technologie na snižování znečištění a lépe chránit naše zdraví, případně nepotřebné uhelné bloky odstavit či provozovat v omezeném režimu. Zájmy mocných firem nesmějí dostat přednost na úkor zdraví obyvatel, životního prostředí a naplňování energetické politiky státu, které jsou daleko podstatnějším veřejným zájmem. Tím spíše, že větší část elektřiny vyráběné z uhlí nepotřebujeme - Česká republika dlouhodobě vyváží zhruba stejně elektřiny, jako spotřebují všechny tuzemské domácnosti dohromady.

Podepsáni:

Komise pro životní prostředí Akademie věd ČR

prof. RNDr. Bedřich Moldan, CSc, dr.d.c., ekolog, bývalý ministr životního prostředí zodpovědný za odsíření uhelných elektráren

¹ Zpráva o životním prostředí v České republice v roce 2016:

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_ostavu_zivotniho_prostredi_publicace/\\$FILE/SOPSZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_ostavu_zivotniho_prostredi_publicace/$FILE/SOPSZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf)

² Air Quality in Europe 2017: <https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2017>

³ Evropské limity stanovují pro oxidy dusíku 175 mg/Nm³, avšak v Číně platí pro nové uhelné elektrárny 100 mg/Nm³

JUDr. Petr Pithart, právník, signatář Charty 77, bývalý předseda vlády ČR a předseda Senátu ČR, zasazuje se o taková řešení od doby, kdy jeho vláda v roce 1991 stanovila územně-ekologické limity těžby hnědého uhlí a prosadila odsíření uhelných elektráren

Ing. arch. Martin Říha, architekt, urbanista, expert na posuzování vlivů na životní prostředí, bývalý náměstek prvního českého ministra životního prostředí

MUDr. Radim Šrám, DrSc., lékař, ekotoxikolog na Akademii věd ČR, zabývá se výzkumem dopadů znečištění na zdraví lidí

prof. RNDr. Ing. Michal V. Marek, DrSc., dr. h. c., ředitel Ústavu výzkumu globální změny AV ČR - CzechGlobe

MUDr. Alena Dernerová, lékařka a senátorka za obvod Most

MUDr. Petr Klepiš, severočeský lékař

Ing. Vladimír Buřt, starosta města Horního Jiřetína

PhDr. Vlastimil Doležal, středoškolský pedagog, radní a bývalý starosta Litvínova

Mgr. Milan Šťovíček, místostarosta města Litvínova a bývalý předseda Výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Jan Kozina, předseda správní rady, Čisté nebe, o.p.s., Ostrava

PhDr. Jiřina Šiklová, CSc., socioložka

Petra Hůlová, spisovatelka

doc. Břetislav Rychlík, režisér a vysokoškolský učitel, Brno

PhDr. Zdeněk Papoušek, senátor a pedagog

doc. Mgr. Jakub Grygar, Ph.D., sociální antropolog

doc. Mgr. Tereza Stöckelová, Ph.D., socioložka

Mgr. Lukáš Jelínek, politolog

Táňa Fischerová, herečka